

antager ikke, at der i alt Fald for Tiden er synderlig Anledning til at fremhæve de Grunde, der kunne tale for, at Præsterne ligesaa vel som andre Statsborgere burde deeltage i Fædrelandets Forsvar, naar Landet er i Fare; kun, siger jeg, lader os gjøre Skridtet fuldt ud. Er der noget Stykke, hvori Undtagelser ikke bør finde Sted, da forekommer det mig at være i dette, hvor Talen er om at værne om vor fælles Arne og vore fælles Interesser. Man siger ikke, at Krigens Formaal er af ubelukkende materiel Natur og saaledes ikke kan falde sammen med Præstens aandelige Gjærning. En Forsvarskrigs Formaal er jo ikke alene dette at forsvare Rigets Grændser, Huus og Gaard og øvrige Eiendomme, det kan ofte idetmindste i lige saa høj Grad gaae ud paa at forsvare og bevare de aandelige og christelige Interesser, som maae være enhver moralisk og christelig Mand og Kvinde i Landet hellige og dyrebare. Man siger ikke, at Krigens rædselsfulde Gjærning vil faare Præstens Følelse. Vel er det sandt, men den samme Sandhed kan gjøres anvendelig med Hensyn til enhverjomhelst anden ædeltsøgende Mand. Hvad dernæst angaaer Forholdet mellem Præst og Menighed, da forekommer det mig, at hvis der er Noget, der vil bidrage til at fremkalde det rette Forhold mellem dem, da er det dette, at de ere stillede lige saavel i Pligter som i Rettigheder, og at de ikke alene staae Ryg mod Ryg mod de aandelige Fretstelser, men ogsaa da, naar de kaldes frem til Kamp for Konge, Land og Folk, for de Ting, som høre den materielle Verden til, og for de Ting, som høre Manden til. Lad os ikke gjøre en Undtagelse i denne vigtige Sag og lad os ikke ved dette ene Exempel give Næring for Speculationsaanden, om jeg saa maa sige, til at prøve paa at faae flere Undtagelser tilvebragte. Det, at enhver vaabenfør Mand i Landet er værnepligtig med sin Person, er noget Reent og Stært og Lighedsfindet, og lad os ikke forsøge paa at aflibe eller moderere paa denne demokratiske Tanke i vor demokratiske Tidsalder. I Henhold hertil skal jeg saaledes ønske, at det omtalte sidste Stykke i 238 maa blive udfærdigt, og at selvsageligt de øvrige Ret-

telser, som maatte være en Følge deraf, maae foregaae.

Jagd: Da denne Sags Behandling i forrige Session har optaget en saa stor Deel af Forsamlingens Tid, skal jeg i denne Session ikke indlade mig paa et vidtløftigt Foredrag derom, men jeg kan dog som nyt Medlem ikke undlade at udtale det Folkebegreb om denne Sag, som efter min Erfaring er herskende i den Kreds, hvor jeg er valgt. Jeg skal da udtale, at baade i By og Land er den Mening herskende, at naar Præstestanden bliver undtagen fra den almindelige Børnepagt, saa er der en stor Feil tilstede i Børnepagtsloven. Jeg skal altsaa ganske slutte mig til, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (M. G. Hansen) har udtalt. Der er imidlertid en anden Side af Sagen, som det forekommer mig, at han ikke berørte, og som jeg derfor ganske kort skal henvise til. Der staaer i Lovforslaget, at Præsterne skulle kunne benyttes som Feltpræster, men jeg vil tillade mig at spørge det høitærede Thing, hvorledes skal Feltpræsten kunne tale begetrede Ord til Soldaterne, hvorledes skal han kunne opfordre dem til at yve Liv og Blod for deres Fædreland og deres Konge, naar han selv ligesom har truffet sig feigt tilbage og ikke ved sit Exempel kan vise dem: Den Vel skulle I følge! Jeg vil tillade mig at henstille til det høitærede Thing — idet jeg kaster et Blik ind i det private Liv — om den Præst fortjener mindre Afgøttelse, som naar en Røver trænger ind i hans Huus og vil overfalde hans Kone og Børn, tager disses Parti og sætter sig til Modværge, end den, der kryber i Skjul, og jeg vil endelig spørge, om den Mand, hvis Navn staaer høit i Danmarks Historie, Erkebiskop Absalon, fortjener mindre Hæder, fordi han ved Siden af Bispestaven tillige kunde føre Sværdet? Med disse saa Bemærkninger skal jeg tillade mig at henstille til det høie Things Opmærksomhed og navnlig til det Udvalg, som bliver nedsat i Sagen, om det ikke er nødvendigt, at Præstestanden stilles lige med de andre Stænder i Henseende til Børnepagten.